

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยมีรายงานการพบเต่าทะเลทั้งสิ้น 5 ชนิด ได้แก่ เต่าตนุ *Chelonia mydas* เต่ากระ *Eretmochelys imbricata* เต่าหญ้า *Lepidochelys olivacea* เต่าหัวม้อน *Caretta caretta* และเต่ามะเฟือง *Dermochelys coriacea* ซึ่งเต่าทะเลเหล่านี้ในอดีตมีแหล่งวางไข่กระจายอยู่ทั่วไปตามชายฝั่งและเกาะต่าง ๆ ทั้งทางด้านฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ยกเว้นเต่าหัวม้อนนั้นไม่มีรายงานการวางไข่ในน่านน้ำไทย เต่าหญ้าเป็นเต่าทะเลที่พบว่ามี การขึ้นวางไข่ตามหาดต่าง ๆ บริเวณชายฝั่งของประเทศไทยโดยเฉพาะทางฝั่งทะเลอันดามัน ในปัจจุบันคงเหลือหาดที่เป็นแหล่งวางไข่ของเต่าหญ้าเพียงไม่กี่หาด เช่น ที่หาดท้ายเหมือง และที่หมู่เกาะพระทอง จังหวัดพังงา (บุญเลิศ ผาสุก, 2535 ข) รวมทั้งหาดบนเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (Chantrapomsyl, 1996) จากความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง เช่น เชื่อว่าการบริโภคเนื้อ และไข่เต่าจะช่วยเสริมสร้างให้ร่างกายแข็งแรง การนิยมนำกระดองมาทำเป็นเครื่องประดับ และการบุกรุกแหล่งวางไข่จากการพัฒนาหาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นสาเหตุให้เต่าหญ้ามีจำนวนลดลง จากการสำรวจปริมาณการขึ้นวางไข่ของเต่าหญ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2536 พบว่า หมู่เกาะพระทอง หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา และหาดโนนยาง จังหวัดภูเก็ต มีปริมาณการขึ้นวางไข่ของเต่าหญ้าลดลงมากกว่า 70 % (Chantrapomsyl, 1992) จึงเป็นแรงจูงใจให้เกิดความคิดและการกระทำอย่างต่อเนื่องในการอนุรักษ์พันธุ์เต่าหญ้าและเต่าทะเลชนิดอื่น ๆ ทั้งทางด้านชนิดพันธุ์ จำนวน ถิ่นที่อยู่อาศัย และแหล่งวางไข่ รวมทั้งการเลี้ยงเพื่อการอนุรักษ์ เช่น ได้มีการนำไข่เต่าจากธรรมชาติมาเพาะฟัก เมื่อถูกเต่าออกเป็นตัวแล้วจึงอนุบาลไว้ เพื่อให้ลูกเต่าเติบโตและแข็งแรงพอที่จะช่วยเหลือตนเองให้รอดจากการเป็นเหยื่อของสัตว์อื่นได้ ก่อนที่จะนำไปปล่อยสู่ทะเลจำนวนหนึ่ง ส่วนอีกจำนวนหนึ่งจะเลี้ยงไว้ในฟาร์มจนโตถึงขนาดที่จะผสมพันธุ์และวางไข่ในฟาร์มได้ การทำฟาร์มในลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ โครงการสมเด็จพระบรมราชินีนาถอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล ที่เกาะมันใน จังหวัดระยอง (บุญเลิศ ผาสุก, 2535ก) และการเลี้ยงเต่าหญ้าในบ่อเลี้ยงของสถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเล ภูเก็ต ได้มีการติดตามศึกษาพฤติกรรมของเต่าหญ้าที่เลี้ยงไว้ในบ่อนาน 16 ปี ประกอบด้วยตัวผู้ 6 ตัวและตัวเมีย 14 ตัว พบว่าพฤติกรรมการวางไข่ของเต่าหญ้าที่เลี้ยงไว้มีความคล้ายคลึงกับเต่าหญ้าในธรรมชาติ และอัตราการฟักเป็นตัวของลูกเต่าหญ้า

ที่ได้จากบ่อเลี้ยงเท่ากับ 89.6 % ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับการฟักเป็นตัวของลูกเต่าในธรรมชาติ (Chantrapornsyl and Bhatiyasevi, 1994)

บนเกาะภูเก็ตมีหาดกระจายอยู่โดยรอบเกาะ หลายหาดเป็นแหล่งวางไข่ของเต่าหญ้า โดยเฉพาะหาดทางด้านฝั่งตะวันตกจนถึงด้านใต้ของเกาะ (Chantrapornsyl, 1996) แต่เมื่อจำนวนของเต่าหญ้าที่ขึ้นวางไข่ลดลง พบว่าบางหาดที่เคยมีเต่าหญ้าขึ้นวางไข่ไม่ปรากฏว่ามีการขึ้นวางไข่ของเต่าหญ้าอีกเลย และบางหาดที่เป็นแหล่งวางไข่ของเต่าหญ้าได้ถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งชุมชน ทำให้มีการรบกวนแหล่งวางไข่มากขึ้น แต่ยังคงมีเต่าหญ้าขึ้นวางไข่ ถึงแม้จะมีจำนวนไม่มากเช่นในอดีต

เนื่องจาก สถาบันวิจัยชีววิทยาและประมงทะเล จังหวัดภูเก็ต ได้มีการเลี้ยงเต่าหญ้าในบ่อเลี้ยงมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี แต่อย่างไรก็ตามยังไม่ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบทางลักษณะและสัณฐานวิทยาของเปลือกไข่ที่ได้จากธรรมชาติและจากบ่อเลี้ยง และจะได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมของหาดแต่ละประเภท ได้แก่ หาดที่มีเต่าหญ้าวางไข่ในปัจจุบัน หาดที่เคยมีเต่าหญ้าวางไข่ในอดีต และหาดที่ไม่เคยมีเต่าหญ้าขึ้นวางไข่ เพื่อเปรียบเทียบว่าปัจจัยใดบ้างที่ควรจะมีผลต่อการเลือกหาดสำหรับวางไข่ของเต่าหญ้าบนเกาะภูเก็ต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของไข่ น้ำหนักของไข่ น้ำหนักของเปลือก ความหนาของเปลือก โครงสร้างของเปลือก น้ำหนักไข่แดง และพลังงานในไข่แดง ระหว่างไข่ของเต่าหญ้าที่ได้จากธรรมชาติและไข่ที่ได้จากบ่อเลี้ยง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมของหาด 4 ประเภทบนเกาะภูเก็ตคือ หาดธรรมชาติที่มีเต่าทะเลขึ้นวางไข่ในปัจจุบัน หาดธรรมชาติที่เคยมีเต่าทะเลขึ้นวางไข่ หาดธรรมชาติที่ไม่เคยมีเต่าทะเลขึ้นวางไข่ และหาดทรายเทียมในบ่อเลี้ยง ในฤดูวางไข่ของเต่าหญ้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะสามารถนำประกอบการปรับปรุงและประเมินศักยภาพในการเลี้ยงเต่าหญ้าเพื่อการขยายพันธุ์ และการอนุรักษ์เต่าหญ้าและเต่าทะเลชนิดอื่นของประเทศไทย และทราบถึงปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานที่ขึ้นวางไข่ของเต่าหญ้าบนเกาะภูเก็ต รวมทั้งเป็นแนวทางในการอนุรักษ์หาดที่มีศักยภาพพอที่จะใช้เป็นแหล่งวางไข่ของเต่าหญ้าและเต่าทะเลชนิดอื่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย